

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

BRNO 1972

nähere, zeitliche Bestimmung entbehren. Die auf einigen von diesen unternommenen Oberflächenuntersuchungen gewährten Ergebnisse, die eine zeitliche Rahmenorientierung erlauben.

Es ist dies z. B. der Burgwall „U kaštanů“, welcher im Wald in der Nähe der Gemeinde Jarohněvice liegt, welcher Ende des 19. Jhs. entdeckt und von dieser Zeit ziemlich unbestimmt eingereiht wird, am häufigsten aufgrund von Kombinationen mit den umliegenden slawischen Funden. Die Untersuchung im Jahre 1970 und 1971 belegt aufgrund der gewonnenen Keramik, dass der Burgwall der Schlesischen, eventuell der Platěnicer Phase der Lausitzer Kultur angehört. Ferner hat man in der Umgebung eine dichte Besiedlung dieser Kultur festgestellt.

Eine Oberflächenuntersuchung wurde weiter auf der Befestigung „Hradisko“ im Kataster der Gemeinde Roštín, unternommen. Der umfangreiche Burgwall mit gut erhaltenen Wällen, ist im Inneren durch einen Querwall in zwei Teile gegliedert. Fast in allen seinen Teilen hat man eine mächtige Kulturschicht festgestellt und die gewonnene Keramik erlaubt eine Einreihung in die Lausitzer Kultur, offensichtlich wiederum mit dem zeitlichen Schwerpunkt in ihrer Schlesischen, eventuell Platěnicer Phase.

Die Untersuchung der Befestigung „Na hradě“ im Kataster Kostelec bei Holešov beglaubigte die älteren Erkenntnisse, dass es sich um einen Zufluchtsort handelt (es konnte keine Kulturschicht festgestellt werden). Nur einige vereinzelte, kleine Keramikbruchstücke kann man rahmenhaft in die Lausitzer Kultur einreihen.

POKRAČOVÁNÍ VÝZKUMU NA HALŠTATSKOLATÉNSKÉM SÍDLIŠTI U POLEŠOVIC

(okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovákcké muzeum, Uherské Hradiště

Výzkum halštatskolatěnského sídliště,¹ podobně jako výzkum sídliště slovanského,² se omezil v roce 1971 na dokončení preparace objektů a výzkum části bezodtoké deprese v severním rohu plochy F.

Především byla dokončena preparace obou staveb. Objekt P70/II/197, orientovaný delší osou z—v, má nepravidelný obdélníkový půdorys o rozměrech 350 × 190 cm, jeho stěny jsou kolmé, dno rovné, zahloubené na východní straně 15 cm od úrovně písčitého podloží, na západní straně 25 cm. Uvnitř objektu byla poblíž severní hrany odkryta kúlová jamka, zahloubená do dna objektu. Má kruhový půdorys o průměru 20 cm, hluboká je ode dna objektu 13 cm. Stěny jsou kolmé a dno rovné. Zásyp byl hlinitý tmavohnědý, směrem ke dnu světle šedý a promíchaný pískem. Stopy po otopném zařízení zjištěny nebyly. Na dně objektu a ve světlejší vrstvě byly nalezeny na středu stavby a při severozápadní hraně zlomky keramiky — hrncovité nádoby, misky, větší část naběračky. Většinu tvarů je možné rekonstruovat. Objekt P70/II/205, orientovaný delší osou s—jv, má obdélníkový půdorys se zaoblenými rohy o rozměrech 350 × 206 cm. Stěny jsou téměř kolmé, dno, pokryté z větší části hmotou připomínající litou maltu, je mírně zvlněné. Hloubka od úrovně písčitého podloží je 15 až 33 cm. Při severozápadní hraně byla na dně objektu odkryta kúlová jamka s kolmými stěnami a mísovitým dnem. Její průměr je 19 cm, hloubka ode dna objektu činí 30 cm. Vyplněna byla tmavohnědou až černou hlínou. Výplň zahloubené části stavby tvořil šedý popel, popelem promíchaná hlína, kousky i větší kusy červené nebo růžové, dobře propracované mazanice, někdy s otisky prutů. Výplň svědčí o tom, že stěny stavby byly proutěné, ohozené hlínou. Původní názor, že mazanice pochází z destrukce pece, je nyní třeba odmítnout. Ani v této stavbě nebyly zjištěny přesvědčivé stopy po otopném zařízení. Objekt zanikl požárem. Zásyp obsahoval střepy, kosti, uhlíky a opět bylo nalezeno značné množství zlomků jantaru, především na dně objektu. Severně od objektu, blízko jeho severního rohu, byly v řadě za sebou odkryty dvě kúlové jamky. Obě mají mírně oválný půdorys, vypuklé stěny a rovné dno, jejichž úroveň je v úrovni dna objektu. Blížeší (č. 1) má průměr 35 × 28 cm, její zbytek je hluboký 40 cm. Vzdálenější (č. 2) má průměr 30 × 32 cm a její zbytek je hluboký 51 cm. V obou byly zlomky keramiky, jedná se tedy patrně o jamky hloubené. Souvisejí asi se vchodem do stavby. Oba objekty nasvědčují, že šlo nejspíše o stavby dílenské.

V severním rohu plochy F, vyplněném tmavohnědou až černou hlínou bezodtoké deprese, byla po skrytí dalších 30 cm hlinité vrstvy zachycena v superpozici pod slovanskými objekty větší část další, čtvrté stavby (obj. P71/237). Její zbytek zasahuje pod severovýchodní profil plochy F. Objekt, orientovaný delší osou v—z, má obdélníkový půdorys se zaoblenými rohy, delší osa necelého objektu je 295 cm, šířka 260—264 cm. Stěny jsou poněkud šikmé a rovné dno je v hloubce 100 cm od dnešní úrovně. Při jihozápadním rohu byl odkryt zbytek hliněné pece podkovovitého tvaru, kolem níž byla na dně objektu černá vrstva popele, promíchaná velikými uhlíky. Zásyp objektu byl šedý, popelovitý. Severně od tohoto objektu byla odkryta jáma (obj. P71/232) téměř kruhového

půdorysu o průměru 115 × 110 cm, s kolmými stěnami a rovným dnem v hloubce 110 cm od úrovně dnešního povrchu. Obsahovala i zlomek jantaru. Oba objekty spolu patrně souvisejí.

Dále byly nalezeny další čtyři sídlištní jámy a dvě kúlové jamky.

Rokem 1971 končí i prvá etapa výzkumu halštatskolaténskeho sídliště, z něhož bylo dosud prozkoumáno od roku 1964 v šesti sezónách celkem 16 staveb.

Poznámky:

¹ Srv. R. Snášil, Laténské sídliště u Polešovic, Přehled výzkumů 1968, AÚ ČSAV Brno 1970, 27–35; týž, Další nálezy z halštatskolaténskeho sídliště u Polešovic, Přehled výzkumů 1970, AÚ ČSAV Brno 1971, 36–37.

² Srv. v tomto svazku R. Snášil, Vorläufige Ergebnisse der 6. Grabungssaison in Zábřehy.

Fortsetzung der Grabung der hallstatt-latènezeitlichen Siedlung bei Polešovice (Bez. Uherské Hradiště). Im Jahre 1971 wurde die Präparierung zweier Bauten — vermutlich Wekstättenobjekte beendet, neu hat man den Teil eines weiteren Baues mit Herdüberresten, Siedlungsgruben und Pfostengruben abgedeckt.

ZVÍŘECÍ KOSTNÍ MATERIÁL Z HALŠTATSKOLATÉNSKÉHO SÍDLIŠTĚ U POLEŠOVIC

(okr. Uherské Hradiště)

ZDENĚK KRATOCHVÍL, AÚ ČSAV, Brno

Na této lokalitě bylo, kromě jiného, prozkoumáno dr. R. Snášilem^{1, 2} i sídliště rámcově datované do údobí halštatskolaténskeho. Z celkového množství 581 kostních zbytků bylo 208 určitých a zbytek 373 neurčitelný. Z určených kostí náleželo plných 95,1 % domácím zvířatům. Mezi nimi na prvním místě je nejhodnější zastoupen tur domácí, *Bos primigenius* f. *taurus*, jehož podíl je 89 kostních zbytků, tj. 42,7 % z celkového počtu určeného materiálu. To by nasvědčovalo jeho hospodářskému významu na tomto sídlišti. Byl pravděpodobně nejvíce užíván k tahu. Malí přežvýkavci, ovce a koza domácí, *Ovis ammon* f. *aries* a *Capra aegagrus* f. *hircus*, jsou druhou nejpočetnější skupinou. Jejich podíl činil 48 kostí, což odpovídá 23,1 % z celkového určeného materiálu. Kostní zbytky převážně dokládají ovci domácí, zatím co koze domácí můžeme přisoudit jen proximální části kosti vřetenní. Podle abundance je na dalším místě prase domácí, *Sus scrofa* f. *domestica*, i když rozdíl v počtu kostí od předešlé skupiny je nepatrný. Máme totiž před sebou 43 kostních zbytků (20,6 %). Jsou špatně zachovalé, obdobně jako u ostatního materiálu a pocházejí převážně z mladších jedinců. Kůň domácí, *Equus przewalskii* f. *caballus*, je zastoupen 10 kostmi (4,8 %), které můžeme přisoudit dvěma jedincům. Za pozornost tu stojí dvě kosti vřetenní, jejichž délka je 300 a 313 mm, z nichž druhá nemá ještě zcela přirostlou distální epiphysu. Pes domácí, *Canis lupus* f. *familiaris*, má rovněž zastoupení v tomto materiálu, a to 7 kostními zbytky (3,4 %), jež lze přisoudit dvěma jedincům. V nálezech máme doklad i kura domácího, *Gallus gallus* f. *domestica*, a to jeho kosti vřetenní.

Z volně žijících zvířat, jež činila 4,9 % všeho materiálu, byl nejpočetněji zastoupen jelen, *Cervus elaphus*, a to šesti doklady a pak prase divoké, *Sus scrofa*, dvěma doklady. Srnec, *Capreolus capreolus* je doložen pouze parohem. Dále v tomto materiálu byla jedna blíže neurčená rybí kost.

Souhrnně lze z tohoto nepočetného materiálu říci, že obyvatelé sídliště chovali a konzumovali hlavně domácí zvířata, z nichž nejpodstatnější složkou byl tur domácí a jen částečně jejich obživu doplňovala zvířata volně žijící.

Poznámky:

¹ R. Snášil, Laténské sídliště u Polešovic, Přehled výzkumů 1968, Brno 1970, 27–35.

² R. Snášil, Další nálezy z halštatskolaténskeho sídliště u Polešovic (okr. Uherské Hradiště), Přehled výzkumů 1970, Brno 1971, 36–37.

Tierknochenüberreste von der hallstatt-latènezeitlichen Siedlung bei Polešovice (Bez. Uherské Hradiště). Auf der Siedlung bei Polešovice, die rahmenhaft in die Hallstatt-Latène-Zeit datiert wird, hat man von 208 erhaltenen und bestimmten Knochenüberresten festgestellt, dass überwiegend Haustiere gezüchtet wurden (95,1 %). Im grössten Ausmasse war es das Rind, dann kleine Wiederkäuer, das Schaf und die Hausziege, von denen häufiger das Hausschaf vertreten ist, ferner das Hausschwein, Pferd und Hund; auch das Haushuhn ist belegt. Freilebende Tiere nahmen zu 4,9 % Anteil an der Gesamtmenge der Knochenüberreste, welche auf den Hirsch, das Wildschwein, das Reh und einen unbestimmbaren Fischknochen fallen.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné